

БРИК Іван Станіславович (08. 07. 1879, м. Устрики Долішні, Галичина, нині Устишки-Дольне, Польща — 17. 09. 1947, м. Ландек, Австрія) — філолог, історик, громадський діяч, педагог. Доктор філософії (1903). Дійсний член НТШ (1919). Закін. Перемишл. укр. гімназію (1898), навч. в університетах Львова (1898–1901), Ляйпцига (1901), Праги (1902) та Відня (1902–03). Викладав у Львів. академ. гімназії (1905–06), ін. львів. г-зіях, Укр. таєм. університеті у Львові. Друкував праці про укр.-чес. взаємини, галиц. пресу, галиц. відродження в галиц. і чес. освіт. журналах, «Записках НТШ». 1902 заснував і очолював Укр. громаду в Празі. Добре відомий своєю діяльністю в керів. органах товариства «Просвіта» у Львові: секр. і дир. канцелярії (1906–10), в. о. голови (1919–23), заступник голови (1923–31) і голова (1932–39), редагував «Письма з “Просвіти”» (1923–25). У 1910 виїздив на студії до Праги, де був пов'яз. з Т. Масариком та «Масариківською групою реалістів». Під час 1-ї світової війни служив у Перемишлі, потрапив у полон до рос. військ і до 1918 перебував у Перовську (нині Кзил-Орда, Казахстан). Організував 1-й укр. освіт. і екон. конгрес у Львові (1909) і 2-й всеукр. освіт. конгрес (1929). У 1931–33 — ред. ілюстров. освіт. місячника «Життя і знання». Здійснив ґрунт. наук. дослідж. з історії укр. літ-ри, славістики. Праці про творчість Т. Шевченка познач. оригін. підходами до з'ясування маловідомих фактів біографії поета: «Шевченкова поема “Іван Гус”» (Л., 1918), «Пам'ятки по Т. Шевченкові в родині Ускових» (Л., 1925), «Святе дерево в творчості Т. Шевченка» (Л., 1931) та ін. Б. збирав матеріали й писав дослідж. про М. Шашкевича («Століте уродин Маркіяна Шашкевича» // «Ілюстр. нар.

календар товариства “Просвіта” на 1911 р.», Л., 1911; «З Маркіянових днів: Спомини», Л., 1911; «Маркіян Шашкевич: У соті роковини зладження “Зорі”», Л., 1934). Автор розвідок-портретів «Олександр Кониський» («Молода Україна», 1900, № 11), «Борис Грінченко: Праця і заслуги» (Л., 1910), «Федькович у “Просвіті”» (Л., 1934).

Основні праці

Слов'янський з'їзд у Празі 1848 р. і українська справа. Л., 1920; Матеріали до історії українсько-чеських взаємин в першій половині XIX ст. // Укр.-рус. архів. 1920. Т. 15; Міжнародний з'їзд у справі народного мистецтва в Празі // Первісне громадянство та його пережитки на Україні. К., 1928. Вип. 2–3; Коліївщина в англійській мові // Ювіл. зб. на пошану академік М. С. Грушевського. К., 1928; Омелян Огоновський: У 100-ліття народин великого громадянина. Л., 1933; Боротьба чехів за волю. Л., 1937.

Державний архів

ЦДІА у м. Львові. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 40. Арк. 1–23; Ф. 3с/309. Оп. 1. Спр. 5. Од. зб. 96. Арк. 1–20; Спр. 15. Од. зб. 338. Арк. 18; Спр. 66. Од. зб. 970. Арк. 66; Спр. 162. Од. зб. 2435. Арк. 18.

Рекомендована література

1. Качкан В. Хай святиться ім'я твоє: Українознавство та пресологія (XIX – перша половина XX ст.). Л., 1998. Кн. 3.

В. А. Качкан

Бібліографічний опис:

Брик Іван Станіславович / В. А. Качкан // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37748>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).